

**SEBASTIAN
BERGMAN**

**HJORTH &
ROSENFELDT
VIHAN
JÄLJET**

suomentanut Elina Lustig

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Ruotsinkielinen alkuteos:
Som man sår

Copyright © Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt 2021
Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-41379-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

Joten hirtä heidät korkealle
Hirtä heidät hitaasti
Mutta hirtä korkealle
Vaadin kosto
Aikaisin aamulla
Luuseriksi syntyneenä

”Töntarna”. Kent.

Kauanko siitä on, kun hän lähti sieltä?
Vuosia. Useita vuosia. Mutta kuinka monta? Alle kymmenen varmaankin. Ei kiinnosta. Yhtä hyvin olisi saanut tai voinut olla enemmänkin, hän ajatteli nähdessään kaupungin tutun siluetin bussin ikkunasta.

Mitä hän täällä teki?

Miksi hän palasi?

Miksi oikeastaan?

Kymmenen vuotta mennyt, joten mitä siitä? Miksi hän ylipäänsä välittäisi? Ei hän välittänyt. Ei kiinnostanut tippaakaan saada tietää, mitä jollekulle niistä kahdestakymmenestä-yhdeksästä ihmisestä oli tapahtunut, joiden kanssa hänen oli ollut pakko viettää kolme vuotta. Mitä he puuhasivat nyt, oliko perhettä, missä töissä olivat, missä asuivat.

Paskat siitä. Paskat heistä.

Ei sen puoleen, ei hän osannut ajatella niinkään, että joku olisi kiinnostunut hänestä. Hän ei ollut ikinä merkinnyt mitään kenellekään heistä. Muistivatko he häntä edes? Ehkä jotkut muistivat. Ainakin olisi ollut syytä muistaa. Vai oliko ihmisillä tapana unohtaa ne, joille he olivat olleet ilkeitä? Olivatko he olemassa vain niin pitkään kuin heitä pystyi kiusaamaan? Katosivatko he, jos heitä ei pystynyt enää satuttamaan? Ehkä uudet uhrin korvasivat entiset monessa mielessä.

Mitä hän täällä teki?

Miksi hän palasi?

Ei hän mitenkään rinta rottingilla palannut. Ei tämä ollut suloisen koston paikka. Ei ollut toiveita siitä, että jokin kuuluisuus tai menestys saisi väen kerääntymään hänen ympärilleen tai arvostamaan häntä enemmän. Hänellä ei ollut perustetta palata näyttämään kaikille. Ruma ankanpoikanen ei ollut muuttunut joutseneksi, se oli vain vanhentunut ja kynnistynyt rumaksi ankaksi.

Joten mitä hän täällä teki?

Miksi hän palasi?

Ehkä hän halusi vain näyttää, että eli, että uskalsi, että he eivät olleet onnistuneet murtamaan häntä. Mutta oliko se totta? Kuka tietää, miltä hänen elämänsä olisi näyttänyt, jos ne vuodet olisivat olleet erilaisia. Parempia. Siedettäviä.

Jos ei olisi ollut Niitä Kolmea, jotka päättivät, että hän ei ollut edes ärsyntyneen arvoinen. Jotka kohtelivat häntä kuin ilmaa. Kuin jotain, mikä ei ollut olemassa.

Jos ei olisi ollut sitä hännystelijäjoukkoa, joka epävarmuuttaan ja samaan asemaan joutumista pelätessään mahdollisti kaiken.

Jos ei olisi ollut Mackea ja Philipiä.

Ei, hän ei menisi sinne. Ei nyt. Ei vielä. Hän sysäsi ne pois mielestään: ajatukset, nimet, sen illan. He olisivat siellä, hän muistutti itseään. Hän tapaisi heidät. Tänään. Juhlissa tai miksi sitä nyt kutsuisi. Ei jälleennäkemiseksi kuitenkaan. Oli si pitänyt tuntea jonkinlaista yhteenkuuluvuutta, jotta voisi puhua jälleennäkemisestä. He olisivat siellä.

Tai ehkä hän meni ja palasi sinne juuri siksi.

Uni.

Se, joka toistui.

Ensimmäistä kertaa hän näki sen kutsun saamista seuranneena yönä. Ja kun hän oli vastannut kutsuun myöntävästi, se oli toistunut useammin. Uni, jossa hän sai oikeutta. Se, jossa hän puolusti itseään. Viimeinkin. Antoi niille takaisin sen,

mikä niille kuului. Joskus uni oli niin todellinen, niin elävä, että hän heräsi voitonriemun tunteeseen. Joka tietenkin hävisi heti, kun hän nousi ylös, takaisin todellisuuteen.

Bussi sivuutti tienviitat, jotka kertoivat heidän saapuvan nyt Karlshamniin. Hän oli palannut kaupunkiin, josta oli lähtenyt. Jonka oli jättänyt. Josta oli paennut. Mahassa oleva möykky, jonka hän oli luullut olevan katumusta ja ahdistusta, taisi olla sittenkin jotain muuta, niin hän uskotteli itselleen. Päättäväisyyttä. Odotusta. Hitaasti uudelleen syttyvää vihaa, jota hän oli niin kauan tukahduttanut mutta jonka hän nyt päätti antaa kasvaa.

Siksi hän palasi takaisin.

Niin hän tekisi.

Iskisi takaisin.

Kungsgatan.

Sille kääntyessään Angelica Carlsson ei edes yrittänyt peittää tyytyväistä hymyään. Karlshamnissa toki oli yllellisempiä omakotitaloja, hienompia asuntoja ja huoneistoja, vaikuttavampia osoitteita, mutta jo vajaan neljän kuukauden jälkeen hänen saattoi sanoa käytännössä muuttaneen suureen Kungsgatanin kolmioon. Ei huono.

Satakaksitoista päivää sen jälkeen, kun hän oli tavannut Nilsin ensimmäisen kerran.

Satakolmetoista päivää sitten hän oli ottanut tähän yhteyttä yhdellä niistä monista deittisivustoista, joille hän oli rekisteröitynyt ja joilla hän kävi säännöllisesti. Seitsemäntoista vuotta vanhempi kuin hän. Kiltin näköinen, eronnut, tytär jo lentänyt pesästä. Profili vaikutti täydelliseltä, juuri sellaista miestä hän etsi, mutta varma ei tietenkään voinut olla. Vasta viidensillä tai ehkä kuudensilla treffeillä hän ymmärsi osu-neensa oikeaan. Ripset alas luotuina hän oli laskenut vähän ujosti kätensä miehen kädelle ja sanonut toivovansa, että mies haluaisi tavata häntä useammin, että hänestä olisi todella hienoa, jos heistä... tulisi enemmän, tulisi ikään kuin he kaksi. Mies oli nauranut vähän hämillään ja olisi varmasti tehnyt käsillään torjuvan eleen, jollei hän olisi pitänyt tämän toista kättä omassaan.

”Mihin sinä minua tarvitset?”

Hän ei missään vaiheessa antanut esiin pyrkivän ilon nouta ilmeeseen asti, hän vain katsoi miestä vakavasti ja sa-

noi, että eikö tämä nyt ymmärrä, ja ihmetteli, miksi tämä aliarvioi itseään, mies, joka vaikutti niin fantastisen hienolta ihmiseltä. Ja juuri se oli syy, miksi hän halusi viettää enemmän aikaa tämän kanssa. Sinä iltana he olivat sitten käsi kädessä menneet miehen kotiin. Silloin hän pääsi ensimmäistä kertaa sisälle Kungsgatanin huoneistoon.

Muutamaa viikkoa myöhemmin hän antoi Dickin ilme-tyä kuvioihin.

Edellisen, toivottoman typerän poikaystävänsä.

Hän oli ollut masentuneen ja vähän hajamielisen oloinen heidän tavatessaan Nilsin luona töiden jälkeen. Mies huomasi tietenkin, ettei kaikki ollut ihan kohdallaan, mutta hän ei viitsinyt puhua siitä, ei halunnut sotkea miestä siihen kuvioon. Pysyi päätöksessään, kunnes tunsu, että mies ei kohta kysyisi ollenkaan vaan noudattaisi oikeasti hänen pyyntöään ja unohtaisi aiheen.

Silloin hän vastahakoisesti kertoi koko jutun.

Illasta ehti tulla yö, ennen kuin hän oli kertonut kaiken.

Siinä vaiheessa Nils tiesi kaiken siitä, miten Dick ja hän olivat tavanneet hänen ollessaan nuori ja tyhmä, miten hienoja hänestä Dickin korkealentoiset, epärealistiset suunnitelmat, hullut tempaukset ja huoleton elämäntyyli olivat olleet mutta miten sen rennon ja viehättävän pinnan alla oli piilliyt pimeä, kontrolloiva puoli. Kyyneleitä vuodattaen hän kertoi, miten hän muutaman vuoden kuluttua oli tullut raskaaksi, miten Dick ei missään tapauksessa ollut halunnut lasta ja oli pakottanut hänet valitsemaan itsensä ja vauvan välillä ja miten tämä oli vain muutaman kuukauden päästä abortista kuitenkin jättänyt hänet. Nils oli pidellyt häntä sylissänsä sohvalla, hän oli kuivanut kyyneleensä ja antanut lohduttaa itseään. Miettinyt, miten jatkaisi, mutta mies oli auttanut häntä tiedustelemalla, miksi hän ajatteli Dickiä juuri tänään, juuri nyt.

Oliko jotain tapahtunut? Oliko Dick ottanut yhteyttä?

Oli tapahtunut. Kyllä oli ottanut yhteyttä.

Muutama vuosi sitten Dick oli palannut hänen elämäänsä, hän sanoi. Alkanut kosiskella häntä taas. Sanonut, että kaipaa häntä, että oli pahoillaan siitä, miten oli häntä kohdellut, että tajusi, kuinka huonosti oli käyttäytynyt. Oli kuulemma kypsynyt. Ja sitten ruvennut kyselemään, eivätkö he voisi olla taas pari. Oli anellut ja rukoillut. Hän oli mennyt siihen halpaan. Uskonut, että Dick oli oikeasti muuttunut. Että Dick voisi antaa hänelle sitä turvaa, mitä hän kaipasi.

Kaikki oli alkanut hyvin. Noin puolen vuoden päästä he päättivät muuttaa yhteen, ostivat yhdessä asunnon Göteborgista. Mutta vain muutaman kuukauden päästä miehen mustasukkainen, kontrolloiva puoli hiipi pintaan ja sai yliotteen. Tällä kertaa miehestä oli tullut väkivaltainen. Jostain hän oli saanut voimaa riistäytyä irti miehestä. Eikä tämä koskaan onnistuisi houkuttelemaan häntä takaisin, vaikka mitä sanoisi, vaikka mitä lupaisi. Hän oli saanut Dickistä tarpeekseen. Mutta Dick ei ollut saanut hänestä tarpeekseen, ei läheskään. Säännöllisin väliajoin tämä antoi kuulua itsestään, vaati, uhkasi, painosti, teki kaiken voitavansa vaikeuttaakseen ja tuhotakseen hänen elämäänsä. Nyt kyse oli jostain Göteborgin asuntoon ja lainaan liittyvästä, hän ei oikein tiennyt, oli katkaissut puhelun, kun mies oli alkanut karjua, ja oli estänyt tältä tulevat puhelut, mutta silti mies oli onnistunut pääsemään hänen ihonsa alle.

Siksi hän oli ollut nyt tullessaan allapäin, vaikka hänen olisi pitänyt olla onnellinen. Iloita elämästään. Elämästä hänen kanssaan. Nilsin kanssa.

Sinä yönä he rakastelivat ensimmäisen kerran. Jälkeenpäin hän itki Nilsin sylissä. Kertoi, kuinka iloinen ja kiitollinen hän oli siitä, että he olivat tavanneet. Nils sai hänet tuntemaan, että hän oli turvassa ja hänestä huolehdittiin.

”Minusta on mukavaa pitää sinusta huolta”, Nils kuiskasi ja silitti hellästi hänen hiuksiaan. Hän halasi miestä sanomatta mitään, juuri nuo sanat hän oli halunnut kuulla.

Seuraavien viikkojen mittaan hän käytännöllisesti katsoen muutti Nilsin luo asumaan. Kävi useammin, viiptyi pitempään, otti mukaansa vaihtovaatteet päiväksi tai pariaksi, sai oman hyllyn, oman laatikon, tilaa vaatekomerossa. Exvaimoa ei kuulunut, ei näkynyt. Tytär tiesi, että Angelica oli olemassa, mutta tämän mielestä vaikutti ilmeisesti olevan ihan ookoo, että isällä oli uusi. He eivät pitäneet kovinkaan tiiviisti yhteyttä, Nils ja tytär, korkeintaan soittelivat joskus joka toinen viikko. Sinä aikana, kun Angelica oli oleskellut asunnossa, tytär ei ollut tullut kertaakaan käymään ja tervehdimään, vaikka asui Helsingborgissa, vain parin tunnin matkan päässä.

Angelica astui viimeiset askeleet ulko-ovelle. Nyt tyytyväinen hymy oli pakko sammuttaa kasvoilta. Tilalle piti tulla huolta ja ahdistusta. Nyt oli seuraavan siirron vuoro. Tänäään Dick oli onnistunut taas tavoittamaan hänet. Uhannut poliisilla ja ulosottomiehellä ja ties millä. Hän ei oikein ymmärtänyt kaikkea, mistä Dick oli puhunut, mutta jotain sellaista se oli, että tämä aikoi myydä Göteborgin-asunnon ja hän olisi tälle jollain lailla jonkin summan velkaa.

Hän saapuisi asuntoon kuohuksissaan, rikkinäisenä, itkuisena, kaipaisi lohdutusta, jota vain Nils voisi antaa. Jota hän saisikin. Mutta hän ei saisi rauhaa. Ei tänään. Dick halusi 235 000 kruunua. Aivan valtavan ison summan. Mistä hän sellaiset rahat saisi?

Niin pitkälle hän pystyi suunnittelemaan, sitten pitäisi vain säveltää sen mukaan, millaiseksi tilanne kehittyisi. Parhaassa tapauksessa Nils tarjoaisi hänelle heti ja vapaaehtoisesti lainaa eikä kyseenalaistaisi eikä tarkistaisi. Luultavimmin tämä ehdottaisi lakimiehen puoleen kääntymistä, ehkä

rikosilmoituksen tekemistä. Sellaiset hänen pitäisi yrittää torjua. Hänen pitäisi kiiruhtaa hitaasti ja istuttaa varovasti miehen päähän ajatus, että sen sijaan tämä itse voisi olla se, joka auttaisi hänet kerralla vapaaksi. Hänen ritarinsa valkoisine ratsuineen. Antaisi lainan. Summan, joka olisi miehelle itselleen kohtuullinen mutta hänelle ratkaiseva.

Ainakin kunnes seuraava ongelma ilmaantuisi ja hän tarvitsisi lisää.

Hän työnsi avaimen oveen ja sulki silmät, tunsi kyynelten tulvivan silmiinsä. Hitto miten hyvä hän oli.

Harjoitus tekee mestarin.

Kun hän avasi taas silmät, hänellä oli vain sekunnin kahdeksastoistaosa elinaikaa. Hädin tuskin. Luoti eteni melkein kahdeksansataa metriä sekunnissa lähdettyään kivääristä. Melkein kaksi kertaa niin nopeasti kuin ääni, joten hän ei ehtinyt kuulla vaimeaa pamahdusta ennen kuin häntä osui ohimoon ja hän vaipui kuolleena maahan rakastamalleen Kungsgatanille.

Kerstin Neuman

Bernt Andersson

Angelica Carlsson

Philip Bergström

Aakif Haddad

Lars Johansson

Ivan Botkin

Annie Linderberg

Peter Zetterberg

Milena Kovacs

Kolmas ruumis, kolmas murha.

Vanja vilkaisi ambulanssia, joka rullasi kiireettä sulkujen läpi Kyrkogatanilla. Muutamia uteliaita oli kerääntynyt kadulle poliisin sinivalkoisen sulkunauhan taakse. Useat matkapuhelimet kuvasivat ja videoivat, miten kellanvihreä auto lähti valojen vilkkumatta tai sireenin soimatta kohti sairaalan ruumishuonetta. Vanja ei tiennyt, missä sairaala oli, hän ei ollut vielä ehtinyt tutustua kaupunkiin tarpeeksi hyvin. Ursula tiesi, koska oli ollut siellä muodostaakseen oman käsityksensä kahden aiemman uhrin vammoista. Muuten he tiesivät uhreista vain sen, minkä he olivat pystyneet lukemaan asemalla sen jälkeen, kun paikallinen poliisi oli virallisesti luovuttanut tutkinnan heille.

Ensimmäinen oli 68-vuotias nainen, Kerstin Neuman, ammuttu luultavasti silloin, kun hän oli ollut hakemassa postia isomman tien varressa olevasta postilaatikosta. Ei paljon, mistä lähteä liikkeelle tässä tapauksessa. Nainen asui yksin pienessä, muista erillään sijaitsevassa talossa noin kymmenen kilometrin päässä varsinaisesta taajamasta. Erakko Kerstin Neuman, varta vasten esiin haettu, ymmärsi Vanja perehdyttyään tapaukseen. Ei selvää häneen kohdistuvaa uhkaa, mutta kaikki – ainakin hyvin monet – Karlshamnissa tiesivät, kuka Kerstin Neuman oli. Tiesivät, mitä hän oli tehnyt. Tai siis pikemminkin, missä hän oli ollut mukana, koska virallisesti häntä ei ikinä pidetty syyllisenä. Siihen bussikolariin.

Toinen uhri oli Bernt Andersson, 53-vuotias, mutta näytti ainakin kymmenen vuotta vanhemmalta kuvassa, joka riippui ilmoitustaululla heidän tilapäistoimistossaan poliisitalolla muutaman korttelin päässä. Siinä oli kova elämä päättynyt. Mies oli jo monen monta vuotta väärinkäyttänyt lähes kaikkea, mitä väärin saattoi käyttää. Viime aikoina kyseessä oli ollut enimmäkseen alkoholi, sanoivat ne, jotka olivat välillä nähneet hänet ajelemassa ympäriinsä kotikonnuillaan Asarumissa. Paikalliselle poliisille hän oli tuttu kasvo, viettänyt lukemattomat yöt putkassa selviämässä, pidätetty järjestysrikkomuksista, puhuteltu pienistä huumerikoksista. Kaikista niistä hän oli kuitenkin selvinnyt päiväsakoilla. Muutama rikosilmoitus varkauksista ja pahoinpitelyistä hänestä oli tehty, ilmoittajina eri naisia, joiden kanssa hän silloin tällöin oli onnistunut hetken asumaan.

Mutta ei langettavia tuomioita.

He olivat löytäneet hänet metsäalueen reunassa sijaitsevalta ulkokuntoilualueelta makaamasta yhden laitteen päällä kolme päivää Kerstin Neumanin ampumisen jälkeen. Laukaus ohimoon, heti tappava, kivääri osoittautui olevan sama kummallakin kerralla.

Silloin Krista Kyllönen, paikallinen poliisipäällikkö, oli onnistunut puhumaan ympäri Malmön eteläisen poliisipiirin esimiehensä siihen, että paikalle kutsuttiin murharyhmä. Epätavallinen tempaus, kun tutkinta oli ollut käynnissä vasta vajaan viikon, mutta kummassakin tapauksessa asialla oli ollut kuitenkin tarkka-ampuja eikä todistajia ollut eikä teknisiä todisteitakaan luoteja lukuun ottamatta. Ei hylsyjä paikan päällä, ei renkaanjälkiä, ei epäiltyä niissä harvoissa valvontakameroissa, joita ympäri kaupunkia oli sijoitettu.

Heillä ei ollut mitään, mistä lähteä, ja he tarvitsivat apua.

Olisi ollut liioiteltua sanoa, että he saapuivat pelon valtaamaan kaupunkiin, mutta kolmas kuoliaaksi ampuminen kah-

deksan päivän sisään herättäisi epäilemättä huolta ja pelkoa, eikä viha ollut silloin koskaan kaukana. Vanja huokasi itseksensä. Tästä saattaisi kehittyä helposti painajainen. Niin ei saisi käydä. Hän tunsi olevansa tarkkailun alaisena. Tämä oli hänen ensimmäinen merkittävä tutkintansa sen jälkeen, kun hän oli ottanut vastaan valtion murharyhmän päällikkyyden joulukuussa.

Sen jälkeen, kun hän tuli Torkelin tilalle.

Hän kääntyi katsomaan taaksepäin Södra Fogdelyckegatanin risteykseen asti. Poliisien nauhoin sulkema alue alkoi sieltä. Vanja ei tiennyt, mikä fogdelycka oli tai oliko se edes oikea sana. Kuulosti ihan keksityltä. Risteykseenkin oli kokoontunut uteliaita, mutta ei niin paljon, eikä esillä ollut yhtä monta matkapuhelintakaan. Risteys oli jo kauempana itse murhapaikasta, eikä siitä ollut kovin helppo ottaa kuvia, joissa näkyisi muutakin kuin aivan tavallinen pikkukaupungin katu. Ehkä he saisivat mukaan Ursulan, joka kyykisteli kuvaamassa uhrin löytymiskohtaa. Taskusta löytyneen ajokortin mukaan uhri oli 39-vuotias Angelica Carlsson.

”Vanja.”

Hän kääntyi ja näki Carlosin tulevan kohti. Oli huh-tikuun alkua ja aurinko kylläkin laskemassa, mutta ei ollut kylmä, ei ainakaan niin kylmä kuin olisi voinut Carlos Rojasista päätellä. Myssy korvilla, vuorilliset käsineet, kaulaliina paksun ylellisen untuvatakin alla ja takin kätkössä, niin kuin Vanja tiesi, villapaita, flanellipaita ja t-paita. Vanja oli aika varma, että hänellä oli myös pitkät alushousut merkifarkkujen alla.

Carlos oli ryhmän viimeisin täydennys. Ensimmäisen kerran he olivat tehneet yhteistyötä Uppsalassa, jossa he olivat jahdanneet sarjaraiskaajaa. Vanja yritti olla ajattelemaan niitä lokakuuisia viikkoja kolme ja puoli vuotta sitten. Kuinka lähel-

lä oli ollut, ettei hänestä itsestään ollut tullut uhria. Tapaus oli täynnä kauheuksia ja yksi kummallisimmista, joita hän ikinä oli tutkinut, mutta siellä hän ja muu murharyhmän väki olivat tavanneet Carlosin. Kun Torkel lopetti – tai siis *pakotettiin lähtemään*, Vanja täsmensi itselleen – heidän oli pakko ottaa joku uusi tiimiin. Se uusi oli Carlos. Erittäin yhteistyökykyinen, taitava, ahkera, tarkka. Täynnä ominaisuuksia, joita Vanja arvosti etenkin nyt vastatessaan kaikesta, mikä heidän pöydälleen päätyi. Mutta Carlos paleli. Aina, lämpötilasta huolimatta.

”Mitä asiaa?” hän tiedusteli, kun Carlos tuli hänen luokseen.

”Tuolla odottaisi yksi nainen”, Carlos sanoi ja osoitti toisella puolen katua, vähän matkan päässä mäellä mustan takorauta-aidan takana olevaa kellotapulia. ”Hän sanoo kuullessa laukauksen.”

”Kuulleensa?”

”Kuulleensapa hyvinkin. Haluatko puhua hänen kanssaan?”

Vanja mietti hetken. Halusiko hän? Hän arvasi, että ei saisi selville muuta kuin että nainen oli kuullut laukauksen. Hänen kuitenkin pitäisi. Hänen oli pakko kääntää joka ainut kivi...

Hän lähti seuraamaan Carlosia kohti beigeiksi rapattua pientä kivitornia. Tornin olisi voinut ajatella olevan osa jotain kirkkoa, mutta se hallitsikin mäkeä yksinään: lähin kirkkorakennus oli puolen korttelin päässä. Sieltä täältä ruohikosta nousi narsissimättäitä, joissa kukat olivat avautumaisillaan. *Kevät on ehtinyt täällä pitemmälle kuin Tukholmassa*, Vanja ajatteli ja tunsu itsensä eläkeläiseksi. Isä olisi voinut sanoa noin. No, ainakin toinen hänen isistään. Valdemar. Se, johon hän oli kuvitellut aina tukeutuvansa, tapahtui mitä tapahtui, mutta johon hän sitten monen hankalan

mutkan, valheen ja paljastuksen jälkeen oli menettänyt yhteyden.

Sekään ei tilannetta tehnyt helpommaksi, että tämä istui nyt vankilassa.

Sen sijaan Sebastian Bergman otti yhteyttä tämän tästä, vaikka hän oli yrittänyt monen vuoden ajan pitää tämän poissa elämästään. Outoa kyllä, heille oli viime vuosina kehittynyt lähes normaaliksi kutsuttavissa oleva suhde. Kummallista, millaisia käännteitä elämässä tuli vastaan. Kaikki johdettiin Amandasta, Vanjan tyttärestä. Sebastianin lapsenlapsesta. Joka täyttäisi kolme heinäkuussa. Vanja keskeytti mietteensä ja painoi taka-alalle kaipauksen, joka muistutti itsestään joka kerta hänen ajatellessaan Amandaa. Siis usein.

He pääsivät naisen luokse. Tämä odotti heitä ruskearudullinen vedettävä ostoskärry vierellään. Iältään viisissäkymmenissä, lyhyet, epätasaisesti leikatut hiukset, minkä Vanja arveli olevan seurausta kotikylppäriin peilin ääressä saksien kanssa vietetyistä hetkistä. Vaatteet olivat ehjät ja puhtaat, mutta ne antoivat silti vähän nuhruisen vaikutelman. Toisessa kädessä naisella oli roskapihdit, ja Vanja näki, että kärry oli puolillaan tyhjiä tölkkejä ja muovipulloja. Vanja esittäytyi nimellään ja tittelillään ja pyysi naista kertomaan.

”Olen jo sanonut sen tuolle tuossa”, nainen sanoi nyökäten kohti Carlosia. ”Täällä kun on iltaisin paljon nuoria, niin löytyy hyvin tölkkejä, joten olin liikkeellä täällä ja silloin kuulin pamauksen.”

Vanja kirosi pikkuisen itsekseen. Hän olisi voinut ja hänen olisi pitänyt antaa Carlosin hoitaa tämä. Olisi pitänyt priorisoida. Delegoida. Torkel olisi ollut siinä hyvä.

”Pamauksen?”

”Niin kuin laukauksen.”

”Tiedätkö, mistä se tuli?”

”En. Se vähän niin kuin kaikui talojen välissä.”

Vanja katseli ympärilleen. Ei ollut oikein mitään, mistä olisi voinut sanoa ”talojen välissä”. Vain kaksi matalaa puutaloa kadun alkupäässä, ja tällä puiston tapaisella alueella, jolla he seisoivat, suuri punainen rakennus noin kolmenkymmenen metrin päässä heistä. Sen seinässä luki suurilla kirjaimilla Seurakuntatalo. Ja muuta ei sitten ollutkaan kuin yksi kolmi-kerroksinen kivitalo ylhäisessä yksinäisyydessään toisella puolella Kungsgatania. Ei mitään, mistä ääni voisi kimmota.

”Et nähnyt kenenkään juoksevan täältä?”

”En.”

”Et ketään, joka olisi ollut liikkeellä, vaikka ei olisi juossutkaan? Et pois ajavaa autoa?”

”En, mutta pamauksen kuulin.”

”Kiitos. Kollegani ottaa tiedot siltä varalta, että meidän pitää ottaa uudelleen yhteyttä. Kiitos avusta.”

Vanja lähti takaisin tulosuuntaan. Hän katseli ympärilleen. Mistä laukaus olisi voinut tulla? Jostain risteäviltä kaduilta? Niiltä, jotka oli nyt eristetty nauhoilla? Ehkäpä. Mahdollisesti jostain tältä puistoalueelta, jolta hän oli juuri poistumassa, mutta se oli epätodennäköisempää. Vain vähän puita, joiden taakse olisi voinut piiloutua, ei suuria, tiheitä pensaikkoja. Liian suuri riski päivänvalossa. Ei oikeastaan kannattanut spekuloida sen enempää. He eivät tieneet, mistä kulumasta laukaus oli tullut, eivätkä ehkä ikinä saisi sitä selvillekään, koska eivät tieneet, missä kohdassa Angelica Carlsson oli ammuttaessa seissyt. Avain oli ollut lukossa heidän löytäessään vainajan, mikä viittasi siihen, että Angelica oli ollut menossa sisään sinisestä ovesta. Jos hän seisoi sen edessä, laukaus oli tullut jostain oikealta. Siinä tapauksessa Södra Fogdelyckegatanilta...

Pitäisikö hänen lähettää väkeä koputtelemaan niiden risteyksessä olevien keltaisten kivitalojen oville, joista näki murhapaikalle? Mitä Torkel olisi tehnyt?

Tekemättä päätöstä hän saapui taas tapahtumapaikalle samaan aikaan, kun Billy tuli ulos sinisestä ovesta ja lähestyi häntä nopein askelin.

”Tiedän, mihin nainen oli matkalla.”

Heti kun Vanja astui talon toisessa kerroksessa sijaitsevaan asuntoon, hänelle syntyi vaikutelma, ettei tämä ollut Angelican koti. Hän oli ollut monissa asunnoissa vuosien varrella, yhtä lailla uhrien, omaisten kuin tekijöidenkin, ja siksi hänelle tuli heti tunne, että täällä ei asunut nainen. Ei hän oikein osannut perustella, miksi, mutta siltä vain tuntui... ja sillä selvä. Oli kuin joku olisi mennyt huonekaluliikkeeseen, ostanut kaiken tarvittavan, ei enempää eikä vähempää, ja asia olisi ollut sillä hoidettu. Ei ollut täydennetty, ei tehty persoonalliseksi, ei ollut lisätty mitään tai otettu pois. Vain tyydytty tilanteeseen tavalla, josta Vanja päätteli, ettei nainen ikinä tekisi niin. Ehkä hän oli ennakkoluuloinen, mutta asunto antoi vaikutelman, että se oli pikainen ja nimenomaan miehinen järjestely avioeron jälkeen.

Sohvalla istui mies, jonka nimeksi Billy sanoi Nils Fridman. Ehkä jonkin verran alle kuudenkymmenen, beiget chinot ja ruudullinen paita, hiukset harmaantumassa ja harventumassa, koskematon vesilasi sohvapöydän lasilevyllä, kalpeat posket kyynelissä. Kädet roikkuivat velttoina pitkin kylkiä, hartiat lypsyssä, kaikki voima näytti menevän siihen, että vain jaksaisi istua pystyssä. Vanja kertoi taas, kuka ja mikä oli, ja tiedusteli, jaksaisiko mies vastata muutamaan kysymykseen. Nils nyökkäsi, ryki ja poimi esiin kangasnenäliinan, jollaisia Vanja ei olisi luullut kenenkään alle 80-vuotiaan enää käyttävän. Mies kuivasi nopeasti märät poskensa ennen kuin niisti, ja sitten hän tunki nenäliinan takaisin taskuun.

”Ulkoa löytämämme nainen on siis Angelica Carlsson?” kysyi Vanja samalla, kun istuutui huoneen ainoan nojatuolin reunalle.

”Oli.” Miehen silmät täyttyivät taas kyynelistä hänen kuullessaan naisen nimen, mutta nenäliina jäi taskuun.

”Hän oli tulossa luoksesi?” Jälleen pikemminkin väite kuin kysymys, mutta taas hän sai vastaukseksi myöntävän nyökkäyksen.

”Asuiko hän täällä vai miten tunsit hänet?”

Nils ryysti nenäänsä, nielaisi pari kertaa kuin ollakseen varma, että ääni kulkisi, ja käänsi itkusta punaiset silmänsä Vanjaan päin.

”Seurustelimme”, hän sanoi tukkoisella äänellä. ”Hän asui täällä välillä.”

”Ja kun ei asunut, missä hän silloin asui?” kysyi Vanja ja näki silmäkulmasta, miten Billy alkoi tehdä muistiinpanoja. Nils veti henkeä vastatakseen, mutta sitten hän pysähtyikin, jäi miettimään, otsalle ilmestyi pieni ryppy.

”Hän... hänellä oli asunto Bräkne-Hobyn suunnalla... Ronnebyssä, jossain siellä päin...”

”Etkö ollut koskaan hänen luonaan?”

”En, olimme enimmäkseen täällä. Tai siis olimme aina täällä, ellemme sitten ulkona.”

Hän hidasteli vähän viimeisten sanojen kohdalla, ja Vanjalle tuli tunne, että mies huomasi vasta nyt ihmetellä, ettei hän ollut koskaan ollut Angelican luona tai edes tiennyt tarkkaan, missä tämä asui.

”Kauanko olitte olleet yhdessä?”

”Tapasimme joulukuun lopulla yhdellä treffipalstalla.”

”Siis melkein neljä kuukautta.”

”Niin.”

”Mutta et koskaan ollut hänen kotonaan?”

”En.”

Vanja vilkaisi Billyä nopeasti. Se, ettei Nils ollut koskaan käynyt Angelican asunnossa, viittasi siihen, että nainen ei halunnut hänen käyvän siellä. Toisaalta se, ettei tämä halunnut miestä sinne, saattoi puolestaan viitata peittelyyn: että oli olemassa jotain, mistä Nils ei kerta kaikkiaan saanut tietää.

”Tiedätkö osoitteen?”

”En, valitettavasti.”

”Ei hätää, me selvitämme sen.” Vanja hiljeni, katseli järkyttynyttä miestä, ymmärsi, että seuraava kysymys olisi tälle vieläkin vaikeampi. Hän kumartui eteenpäin, madalsi vähän ääntään. ”Osaatko kertoa hänestä jotain, mikä saattaisi selittää, miksi hänet tapettiin?”

Nils vain pudisti taas päätään. Silmät tulvivat taas keran täyteen kyyneliä, aivan kuin joka kerta, jona häntä muistutettaisiin naisen kuolemasta, olisi ollut hänelle liikaa. Hän onki nenäliinan taas esiin ja kävi läpi jo tutut toiminnot: kuivasi kyyneleet, niisti, työnsi nenäliinan takaisin taskuun. Vanja huomasi ihmettelevänsä, voisiko vanhaa räkää estää jotenkin hankautumasta uudestaan silmään, mutta sitten hän sysäsi ajatuksen pois mielestään. Piti keskittyä olennaiseen.

”Eikö hänet ampunut se sama, joka ampui ne kaksi muuta?” sai Nils lopulta sanottua.

”Ehkä”, Vanja myönsi. ”Mutta eikö Angelica maininnut koskaan, että häntä uhkailtaisiin tai tarkkailtaisiin tai mitään vastaavaa? Eikö hän puhunut sinulle mistään sellaisesta?”

”Se Dick”, Nils sanoi lähinnä kuin ajattelisi ääneen.

”Kuka on Dick?”

”Entinen poikaystävä, jonka kanssa Angelica asui Göteborgissa ja joka edelleen välillä vaikeutti tämän elämää.”

”Millä tavalla?”

”Soitti ja sanoi, että Angelica oli hänelle velkaa, uhkasi poliisilla ja ulosotolla ja sellaista.”

Vanja katsoi taas Billyä, ymmärsi, että he ajattelivat samaa asiaa, kun näki Billyn kaivavan esiin puhelimensa ja lähtevän etsimään, mitä saisi selville tästä Dickistä.

”Tiedätkö, mikä Dickin sukunimi on?” Billy kääntyi kysymään ovelta ennen kuin lähti huoneesta.

”Ei, hän sanoi vain Dick.”

”Selvä. Kiitos.”

Vanja istui hetken hiljaa ja pohti. Entinen poikaystävä. Ei koskaan mikään hyvä merkki. Monet naiset joutuivat sellaisten miesten uhkailemiksi, pahoinpitelemiksi tai tappamiksi, joihin heillä oli tai oli ollut läheinen suhde. Aivan liian monet. Joka vuosi.

Mustasukkainen eksä. Ei lainkaan mahdoton ajatus.

Mutta oliko siinä tapauksessa olemassa yhteys muihin murhiin, vai olivatko kaksi ensimmäistä murhaa yritys kätkeä se, että Angelica oli ollut koko ajan se todellinen, suunniteltu uhri? Nämä hänen mietteensä kuulostivat hänen omissakin korvissaan äärettömän kiemuraisilta ja kaukaa haetuilta. He tiesivät liian vähän, ensiksikin Angelicasta, mutta oikeastaan kaikesta. He eivät tienneet mitään.

”Tiedätkö mitään muuta, mikä painoi hänen mieltään tai huolestutti häntä?”

”En, hän oli aina niin iloinen... niin rakastava ja hyvä...” Ääni horjui taas, ja tällä kertaa miehen oli mahdotonta estää itkunpuuskaa. Vanja katsahti nopeasti sohvaan päin ja tuli siihen tulokseen, että Nils Fridman ei pystyisi enää millään tavalla auttamaan heitä eteenpäin. Ei ainakaan nyt.

”Onko joku, jolle voimme soittaa? Joku, jonka haluaisit tulevan tänne seuraksesi?” Vanja tiedusteli noustessaan nojatuolista, valmiina lähtemään. Hänen suureksi helpotukseksi Nils pudisti taas päätään. Vanja halusi päästä mahdollisimman nopeasti takaisin heidän huoneeseensa Erik Dahlsbergvägenin komeaan poliisitaloon. Hänen piti saada

olla yksin, ajatella, laatia strategia, mitä he tekisivät seuraavaksi, mihin päin he veisivät tutkintaa. Vastuu oli nyt hänellä. Ensimmäistä kertaa, ja nyt hän tunsikin, kuinka raskas se oli.

Kolmessa uhrissakin oli jo riittävästi.

Hän halusi hinnalla millä hyvänsä välttää neljännen.